

steren behøver at brede sig over 11 sider i stedet for at skrive det, som det er.

Det, det handler om, er at sikre, at alle børn får den undervisning, som de har krav på, og at det også kommer til at gælde for børn, der er tvangsanbragt, og det støtter vi naturligvis.

Tove Videbæk (KRF):

Kristeligt Folkeparti ser det som noget positivt, at der tages initiativ til en lovgivningsmæssig afklaring af regelgrundlaget for undervisningspligtens opfyldelse på sociale døgninstitutioner, opholdssteder og skole- og behandlingstilbud.

Vi har dog en del forbehold og betænkeligheder vedrørende dette lovforslag, bl.a. er det afgørende for os at sikre, at forældres ret til oprettelse eller anmeldelse af friskoler ikke berøres eller påvirkes af de foreslåede ændringer.

Kristeligt Folkepartis stillingtagen til dette lovforslag vil være helt afhængig af diverse svar på spørgsmål og oplysninger, der fremkommer under udvalgsarbejdet.

Undervisningsministeren (Margrethe Vestager):

Først tak for den positive modtagelse, som forslaget har fået fra alle partier. Det tilskriver jeg den meget alvorlige baggrund, det faktisk bliver stillet på, nemlig at det handler om børn med meget svære problemer, som naturligvis skal sikres de bedst mulige undervisningsmæssige forhold. Dermed være også sagt, at det er væsentligt, at undervisningen tilpasses børnene og ikke de rammer og de systemer, der nødvendigvis må være til stede.

Jeg synes, vi må se på ansvarsfordelingen mellem kommunerne under udvalgsarbejdet. Det er klart, at det er kompliceret stof, og de mange høringssvar viser jo også, at det er noget, som kan diskuteres.

I forhold til spørgsmålet om at aflægge prøver har vi fundet det rigtigst at gøre det sådan, at der ikke er en automatisk prøveadgang, fordi det er nødvendigt at sikre, at de så at sige gængse, almindelige krav til prøveafholdelse kan opfyldes. Men det vil altså være muligt at afholde folkeskolens afgangsprøver på stedet, hvis det kan ske under betryggende forhold.

Sidst kan jeg ikke se, at dette forslag på nogen måde skulle berøre den ret til at oprette frie skoler, som forældre har i dag. Det her er jo et forslag, der er møntet på de børn, som især anbringes på opholdssteder og andre steder, og

hvor vi finder det væsentligt, at undervisningspligten opfyldes til gavn for dem og deres voksenliv.

Tusind tak for støtten.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af lovforslag nr. L 25: Forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler og lov om ændring af lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om gymnasiet m.v. og lov om kursus til højere forberedelseseksamen og om studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne m.v. (Tilsynsbestemmelser m.v.).

Af undervisningsministeren (Margrethe Vestager).

(Fremsat 26/3 98).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Peder Sass (S):

Dette lovforslag må ses i sammenhæng med lovforslag nr. L 14, som vi lige har behandlet.

I et velorganiseret samfund som vores, hvor uddannelse har en meget høj prioritering, har vi et ansvar for, at børn i den undervisningspligtige alder modtager en undervisning, der lever op til lovens krav og intentioner. Især af hensyn til børn, som er anbragt uden for hjemmet, er det vigtigt, at der føres et grundigt tilsyn for at sikre, at eleverne får en undervisning, der kan

stå mål med de krav, der er opstillet for folkeskolen.

Vi er således enige i, at skulle der opstå situationer, hvor der kan rejses tvivl om den tilsynsførendes virke, så skal der af hensyn til eleven være en klar kommunal kontrol med, at undervisningspligten opfyldes. Socialdemokratiet er altså enig i lovforslagets formuleringer omkring styrkelsen af tilsynet.

Endvidere er det vigtigt at fastholde, at undervisningsproget fortsat er dansk, også på friskoler og private grundskoler. Dette udelukker dog ikke, at dele af undervisningen kan foregå på et andet sprog.

De øvrige ændringer, bl.a. om tilskudsberegningerne, kan vi støtte, idet det umiddelbart ikke ses af bemærkningerne, at de vil medføre økonomiske konsekvenser.

Vi kan på dette grundlag anbefale lovforslaget.

Erik Larsen (V):

Da Venstres ordfører, fru Else Winther Andersen, ikke kan være til stede i dag, skal jeg fremføre Venstres synspunkter.

Dette lovforslag har jo sammenhæng med socialministerens lovforslag om kompetence til at godkende plejefamilier og opholdssteder, ligesom det også har relation til det lovforslag, som vi lige har behandlet.

Venstre er godt tilfreds med, at det nu tydeligt fremgår, at undervisningen i en fri grundskole foregår på dansk. Vedrørende undervisning til børn, der er anbragt uden for hjemmet, er det vigtigt, at vi får sikret, at de får en undervisning, der lever op til de krav, der stilles i folkeskolen i dag, selvfølgelig under hensyn til de indlærings- og adfærdsvanskeligheder, som disse børn kan have. Det er vigtigt, at undervisningen er tilrettelagt således, at børnene bliver rustet til at leve med deres mulige personlighedsmaessige mangler.

Under udvalgsarbejdet ønsker Venstre afdækket, hvad der menes med, at undervisningen skal stå mål med, hvad der sædvanligvis kræves i folkeskolen. Her tænkes der både på døgnanbragte børn og på unge på efterskoler for sent udviklede.

Tilsynet kan Venstre tilslutte sig, selv om der også her er nogle områder, som vi ønsker at få uddybet, men det kan vi arbejde med i udvalget. Det bliver der jo rig lejlighed til.

Med dette lovforslag bliver der rettet op på åbenlyse mangler, og det gør, at Venstre ser

positivt på forslaget og går til udvalgsarbejdet med det formål at kunne stemme for lovforslaget.

Frank Dahlggaard (KF):

Mit partis ordfører, hr. Brian Mikkelsen, er her ikke, og jeg kan gøre det kort:

Det Konservative Folkeparti tilslutter sig de betragtninger, der har været fremført både af den Socialdemokratiske ordfører og af Venstres ordfører, og dermed er også vi positive over for forslaget.

Med dette forslag bliver der også skabt mulighed for tilsyn med f.eks. de Tvindskoler eller tidligere Tvindefterskoler, som ikke lænere modtager tilskud fra det offentlige, men hvor man altså nu alligevel kan føre et tilsyn fra det offentlige, sådan at der er hånd i hanke med, at der foregår en undervisning, som er forsvarlig. Det synes vi er positivt.

Anne Baastrup (SF):

Det er en tiltrængt opstramning af lov om frie grundskoler, som her finder sted, og SF kan derfor støtte lovforslaget.

Min ordførertale bliver således kortere end teksten på lovforslaget.

Birthe Skaarup (DF):

Ethvert barn i Danmark skal sikres, at det modtager en undervisning, der lever op til kravene i lovgivningen, og såfremt det her forslag vedtages, bliver der indført kommunalt tilsyn med undervisningen på efterskoler.

Forslaget er efter Dansk Folkepartis mening udmærket, også fordi der, som andre ordførere har været inde på, nu kan ske et tilsyn med Tvindskolerne og andre friskoler. Udføres der ikke en undervisning, som er på højde med folkeskolens krav, skal hjemkommunens kommunalbestyrelse underrettes herom, og de har så mulighed for at gribe ind. Der skal ligeledes oplyses om, hvem der er valgt til at føre tilsyn med undervisningen.

Vi kan se på de høringssvar, der er kommet, at der kan komme nogle bemærkninger om bloktilskudsbestemmelserne. Det vil vi i hvert fald rejse i udvalget. Vi synes som sagt, at vi skal have en diskussion om dem i udvalget.

Vi synes ligeledes, at der i forslaget er nogle hovedregler, der er udmærkede, bl.a. det, at dansk er hovedsproget i undervisningen. Der er så dispensationsmuligheden i kap. 1, stk. 3, hvor der gives mulighed for at dispensere fra

undervisnings sproget, hvilket vi sådan set glæde er for, fordi der netop i høringssvarene fra internationale skoler og tyske mindretalsskoler bliver gjort opmærksom på dette aspekt.

Men overvejende positivitet over for forslaget fra Dansk Folkepartis side.

Susanne Clemensen (CD):

Jeg kan også sige, at i CD har vi som udgangspunkt ikke problemer med dette lovforslag, for det er jo, som det er blevet sagt, igen Tvind, der har givet anledning til en række ændringer og præciseringer, som vi mener er nødvendige og fornuftige.

Det er godt, at der på den måde bliver større sikkerhed for, at børn med vanskeligheder, der henvises til disse skoleformer, nu også får de forhold og den undervisning, der forventes, og som de har krav på, også selv om der kan være tale om en af de skoler, som har valgt at fortsætte uden tilskud.

For alle de øvrige skoler, der modtager tilskud og aldrig har haft noget at gøre med Tvind eller givet anledning til problemer, mener vi ikke at der sker stramminger, som kan virke generende.

Præciseringen af, at dansk er undervisningssprog i en fri grundskole bortset fra de tyske mindretalsskoler og i særlige tilfælde, mener vi også er helt naturligt. En skole, som træder i stedet for den danske folkeskole, bør som hovedregel også undervise på dansk.

Lovforslagets ændringer på højskoleområdet har CD heller ikke nogen særlige kommentarer til, og medmindre der viser sig problemer, som kræver tilretning under udvalgsbehandlingen, kan jeg give CD's tilslutning til lovforslaget.

Søren Kolstrup (EL):

Også Enhedslisten støtter hensigten med det her forslag: at der er offentlig indsigt i undervisningen på efterskoler, uanset om de modtager tilskud eller ikke modtager tilskud. Men vi vil også godt gøre opmærksom på, at vi meget opmærksomt vil følge, at det her tilsyn ikke bliver brugt til at fortsætte heksejagten på specielt de tidligere Tvindskoler.

Vi kan støtte de nye regler, når det gælder de frie grundskoler, og også Enhedslisten kan støtte forslaget om, at de frie grundskoler skal anmeldes til Undervisningsministeriet, at skolerne skal give de kommunale myndigheder besked om, hvilke elever der følger undervis-

ningen på den pågældende skole, og at der kan føres et mere effektivt tilsyn. Det er i orden.

Til gengæld er vi mere skeptiske over for reglerne om, at undervisningssproget altid skal være dansk undtagen for de tyske mindretalsskoler og i de tilfælde, hvor ministeren giver dispensation. Det er jo sådan, at vi meget diskuterer mindretalsrettigheder i Europa og andre steder i verden, og når vi gør det, må vi også være opmærksomme på, at sproget står i centrum. Retten til at blive undervist på eget modersmål er utrolig vigtig. Man kan ikke diskutere mindretalsrettigheder, uden at man også diskuterer retten til at blive undervist på sit eget modersmål. Det er derfor et lidt dårligt signal, hvis Folketinget vedtager, at undervisningssproget altid skal være dansk, også for de sproglige mindretal, der har boet i Danmark i længere eller kortere tid.

Endelig indeholder lovforslaget nye beregningsmetoder for tilskuddet til højskolerne.

Vi kan altså som sagt støtte hovedsigtet med forslaget, men vil dog være meget opmærksomme på diskussionen om, hvorvidt undervisningssproget altid skal være dansk, og vi vil nøje diskutere det spørgsmål under udvalgsarbejdet.

Tom Behnke (FP):

Det er jo en flot debut, undervisningsministeren har. Det ene forslag efter det andet vil enstemmigt blive vedtaget her i Folketinget. Det ser jo flot ud. Lad os se, om det kan blive ved. Det håber jeg da det kan.

Der er i hvert fald heller ingen problemer med dette forslag, og Fremskridtspartiet støtter det ubetinget. Vi synes, at det er et godt forslag. Jeg kan gøre hr. Erik Larsens ord til mine, og så behøver jeg ikke gå mere i dybden end at sige, at vi naturligvis støtter det.

Men jeg kunne egentlig godt tænke mig at stille et enkelt spørgsmål til hr. Søren Kolstrup fra Enhedslisten, som jo talte meget om, at det nærmest er en menneskeret, at man får undervisning i sit modersmål. Det er vi for det første meget, meget uenige i i Fremskridtspartiet. For det andet kunne jeg godt tænke mig at høre, om hr. Søren Kolstrup i dette store internationale indlæg kan komme herop på talerstolen og nævne bare et eneste land ud over Tyskland, hvor der er nogen, der bliver undervist i dansk på skatteydernes regning.

Tove Videbæk (KRF):

Kristeligt Folkeparti er betænkelig ved det her forslag. F.eks. finder vi ikke, at en kommune er den rette til at føre et tvunget tilsyn med en fri grundskole, for der kan være modsatrettede interesser.

Vi ser flere problemer i forslaget, og vores indstilling til det vil helt afhænge af diverse oplysninger, der fremkommer under udvalgsarbejdet. Altså p.t. hverken ja eller nej til forslaget, ligesom jeg hverken sagde ja eller nej til tidligere forslag i den her række.

Undervisningsministeren (Margrethe Vestager):

Tak for ordet og tak for den tilslutning, der er til forslaget!

Som de fleste ordførere har bemærket, så har det her forslag en del at gøre med det forslag, vi netop har behandlet. De to forslag handler begge om undervisningspligtens opfyldelse, ligesom det jo også er nogle af de samme grupper børn, det handler om. Det er også på den baggrund, jeg noterer mig, at der er en meget positiv holdning til det.

Med hensyn til sproget dansk har vi fundet det afgørende, at man på danske skoler undervises på dansk, da vi jo går ud fra, at forældrene også må have et ønske om, at børnene lærer dansk via deres skolegang.

Jeg er meget tilfreds med de dispensationsbestemmelser, som er sat ind, så de tyske mindretalsskoler og de skoler for børn, hvis forældre opholder sig kortere tid i landet, kan give børnene en undervisning, som svarer til forældrenes levemåde. På den baggrund tror jeg – det er selvfølgelig noget, vi kan diskutere i udvalget – at det er en god bestemmelse.

I øvrigt ser jeg frem til at vende tilbage til de økonomiske spørgsmål og de øvrige spørgsmål omkring ansvarsfordelingen under udvalgsbehandlingen.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning**Formanden:**

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 14. april 1998 kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Med hensyn til de øvrige møder i den kommende uge skal jeg henvise til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 15.14
